

Bundesamt
für Migration
und Flüchtlinge

International Organization for Migration (IOM)
Organisation internationale pour les migrations (OIM)
Organización Internacional para las Migraciones (OIM)

ÜLKE BİLGİ NOTU

TÜRKİYE

(Aralık 2015)

Disclaimer

IOM has carried out the gathering of information with great care. IOM provides information at its best knowledge and in all conscience. Nevertheless, IOM cannot assume to be held accountable for the correctness of the information provided. Furthermore, IOM shall not be liable for any conclusions made or any results, which are drawn from the information provided by IOM.

Table of Contents

I. GİRİŞ	1
1. Kesin dönüş öncesi yapılması gerekenler:.....	1
2. Dönüş sonrası yapılması gerekenler:	1
II. SAĞLIK.....	1
1. Genel Bilgi: Sağlık Sistemi	1
2. Tanı ve Tedavi Yaygınlığı.....	1
3. İlaç Yaygınlığı ve Fiyatları.....	2
III. İSTİHDAM.....	2
1. İşgücü Piyasası Durumu	2
2. İşe Yerleştirme Hizmeti.....	2
3. İşsizlik Yardımı	2
4. Eğitim Olanakları	3
IV KÖNÜT.....	4
1. Könut Durumu.....	4
2. Könut Bulma	4
3. Könut için kredi olanakları	4
V. SOSYAL YARDIMLAR	4
1. Aylık Almak İçin Öñartlar, Gerekli Belgeler.....	4
2. Çocuk Yardımı	5
3. Emeklilik	5
4. Yardıma Muhtaç İnsanlar	5
VI. EĞİTİM.....	6
1. Eğitim Sistemi ve Altyapı.....	6
2. Denklik Prosedürü	6
3. Yabancı Diplomalara Onaylanması	7
4. Öğrenim kredisi	7
VII. İRTİBAT NUMARALRI ve YARARLI LİNKLER	7

I. GİRİŞ

1. Kesin dönüş öncesi yapılması gerekenler:

Türkiye'ye dönüş kararından önce, aşağıdaki konular hakkında en yakın konsolosluklardan ya da ataşeliklerden bilgi edinilmesi gerekir:

- Kanundaki son değişiklikler
- En son yapılan düzenlemeler
- Hangi belgelerin edinilmesi gerektiği
- Geçici bir ikametgah bulunması
- Aşı yaptırılmasının gerekli olup olmadığı

2. Dönüş sonrası yapılması gerekenler:

Kesin dönüş yapanların hemen en yakın SGK ofisine başvurmaları gerekir. Aşağıdaki belgelerin ibrazı şarttır.

- Kimlik kartı
- Dönüşle ilgili konsolosluklardan ve Alman yetkililerden alınan belgeler

Bu ofislerde, kesin dönüş yapan kişiler sağlık sigortasına kayıt yaptırabilir, sosyal yardım başvurusu yapabilir ve istihdam, konut ve eğitim gibi konularda bilgi alabilir.

II. SAĞLIK

1. Genel Bilgi: Sağlık Sistemi

- Türkiye'deki sağlık sistemi hem özel hem de kamu uygulamalarını içermektedir.
- Sosyal Güvenlik Kurumu'na bağlı olan insanlar kamu hastanelerinde ücretsiz muayene olabilirler.
- Özel hastaneler pahalı, fakat özel sigortalar bu masrafları karşılayabilmektedir.
- SGK'ya kayıt yaptırmış herkes sağlık sisteminden faydalanabilir.
- Sisteme kayıt olan kişinin çocukları da otomatik olarak kayıt olmuş olur.

2. Tanı ve Tedavi Yaygınlığı

- SHÇEK (Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumu) Genel Müdürlüğü ekonomik ve sosyal yoksunluk içinde olan özel ihtiyaç gruplarının (önemli hastalıkları, zihinsel hastalıkları bulunan aile, çocuk, sakat, muhtaç yaşlı ve diğer kişiler) ihtiyaçlarının karşılanmasını, çeşitli sorunların önlenmesi ve çözümlenmesine yardımcı olunmasını, hayat standartlarının iyileştirilmesini amaçlayan sistemli ve programlı hizmetler bütünü olarak mahalli ve ulusal düzeyde planlama, yönetim ve denetleme görevini yürütür.

İrtibat Bilgisi:

Türkiye Kamu Hastaneleri Derneği

Tel: 0312 705 10 00; Faks: 0312 341 10 63

3. İlaç Yaygınlığı ve Fiyatları

Türkiye'nin her tarafında özellikle de hastanelerin etrafında olmak üzere pek çok eczane bulunmaktadır. Bazı ilaçlar yeşil veya kırmızı reçeteye satılmakta bu da bakanlığın bazı ilaçların satışını kontrol altında tutmasını mümkün kılmaktadır. Bunların yanı sıra, reçetesiz satılan pek çok ilaç da bulunabilmektedir.

İlaç fiyatları için: <http://www.ilacrehberi.com/ilac-fiyatlari/>

III. İSTİHDAM

1. İşgücü Piyasası Durumu

- Türkiye'deki işgücü piyasasının ilk niteliği işgücüne katılımın düşük olmasıdır.
- İkinci niteliği, özellikle 2001 yılındaki ekonomik kriz sonrasında yaşanan yüksek büyüme oranlarına rağmen ekonominin sınırlı iş yaratma kapasitesidir.
- İşgücü piyasasının üçüncü niteliği ise, ekonomide ve bunun sonucu olarak da istihdamda tarımdan uzaklaşmayla yaşanan bir dönüşümdür.

2. İşe Yerleştirme Hizmeti

İş ve İşçi Bulma Kurumu İŞKUR iş başvurularını alır ve istihdam arayan Türk vatandaşlarına yardım sağlar. Bu kurumun Türkiye çapında büroları bulunmaktadır.

İşkur Büroları:

- **İş ve İşçi Bulma Kurumu Genel Müdürlüğü:** Atatürk Bulvarı No: 133 Kızılay / Ankara
- Tel: 0312 425 06 86
- **Yurtdışı Hizmetler Şube Müdürlüğü:** Lüleci Hendek Cd. No: 4 Tophane / İstanbul
- Tel: 0212 249 29 87 / 3 hat
- Fax: 0212 249 08 61
- **İzmir İş Kurumu İl Müdürlüğü:** 1362 Sok. No: 29 Çankaya / İzmir
- Tel: 0232 441 11 03 – 441 18 85
- Fax: 0232 441 10 41
- **Bursa İş Kurumu İl Müdürlüğü:** Atatürk Cad. No: 104 Bursa
- Tel: 224 222 43 25
- Fax: 224 222 43 28

Daha fazla bilgi için: <http://www.iskur.gov.tr>

3. İşsizlik Yardımı

- İster özel, ister kamu sektöründe olsun, ziraat, ormancılık ve hizmetler sektörü dahil tüm işçiler tam zamanlı çalışmış olmak ve düzenli bir maaş almış olmak kaydıyla işsizlik maaşı almaya hak kazanır.
- İşverenleri olmayan serbest meslek sahipleri bu haktan yararlanamaz.

Koşullar:

- Tam zamanlı çalışılmış ve düzenli bir maaş alınmış olması gerekir.
- Ortalama işsizlik maaşı miktarı minimum net maaştan daha fazla olamaz.

Belgeler:

- İşten çıkış tarihinden itibaren 30 gün içerisinde Türkiye İş Kurumunun en yakın birimine başvurulması gerekmektedir.
- İşveren tarafından düzenlenen İşten Ayrılma Bildirgesi ve kimlik kartıyla başvurulur

İşsizlik ödeneği:

- 600 gün prim ödemiş olanlar 180 günlük işsizlik maaşı alacaklardır.
- 900 gün prim ödemiş olanlar 240 günlük işsizlik maaşı alacaklardır.
- 1080 gün prim ödemiş olanlar 300 günlük işsizlik maaşı alacaklardır.

4. Eğitim Olanakları

İŞKUR'un gerçekleştirdiği çalışmalardan biri de çalışan işgücüne yönelik işletmelerde eğitim seminerleri ve kurslarıdır.

- İstihdam Garantili İşgücü Yetiştirme Kursları
- Kendi İşini Kurmak İsteyenlere Yönelik Meslek Edindirme Kursları
- Meslek Geliştirme Kursları
- Özürlülere Yönelik Mesleki Eğitim ve Rehabilitasyon Faaliyetleri
- Hükümlülerin Mesleki Eğitimine Yönelik Çalışmalar
- İşsizlik Sigortası Kapsamında İşsizlere Verilen Eğitimler

Türkiye'nin her tarafında şubeleri bulunan ve çeşitli konularda eğitim fırsatları sağlayan bir kurum olan Mesleki Eğitim ve Küçük Sanayi Destekleme Vakfı (MEKSA) ile iletişime geçilebilir.

Daha fazla bilgi için:

- Milli Eğitim Bakanlığı, Mesleki Eğitim Genel Müdürlüğü Teknik okullar – Ankara
Tel: 312 212 99 56/57 e-mail: cygm@meb.gov.tr
- MEKSA: Cinnah Cad. 9/10 06634 Cankaya /Ankara
Tel: 312. 468 15 25 - Fax: 468 58 97 - e-mail: meksa@tr.net www.meksa.org.tr

İŞKUR'a bağlı tüm illerdeki mesleki eğitim merkezlerine şu siteden bakılabilir.
<http://esube.iskur.gov.tr/Kurs/KursOnAir.aspx?ProgramTur=1>

IV KONUT

1. Konut Durumu

Şehirlere Göre Satılık ve Kiralık Ev Fiyatları

	Satılık m2 (TL)		Kiralık m2 (TL)	
	Haziran 2015	Yıllık Değişim	Haziran 2015	Yıllık Değişim
<u>İstanbul</u>	3.162	12 ↑	20	10 ↑
<u>Ankara</u>	1.517	8 ↑	9	10 ↑
<u>İzmir</u>	1.911	11 ↑	9	10 ↑
<u>Antalya</u>	1.559	14 ↑	8	15 ↑
<u>Bursa</u>	1.234	8 ↑	6,5	5 ↑

Tabloya göre 100 m²lik bir evin ortalama kirası İstanbul'da 2000 TL, Ankara'da ve İzmir'de 900 TL, Antalya'da 800 TL ve Bursa'da 650 TL'dir.

2. Konut Bulma

Evi 3 yoldan kiralayabilirsiniz: Gazete ilanlarıyla, emlakçı aracılığıyla ve arkadaş yoluyla. Ev ya da daire kiralamanın en hızlı yolu emlakçıya gitmektir. Büyük emlakçıların çoğu profesyoneldir ve müşterilerin özel isteklerini de karşılayabilmektedirler.

3. Konut için kredi olanakları

Türkiye'deki bankaların büyük bir kısmı, geri ödeme koşulları 5 ile 10 yıl arasında değişen konut kredisi hizmeti sağlamaktadır.

Ayrıca bir hükümet kuruluşu olan TOKİ de bankalardan daha uygun koşullarda kredi sağlamaktadır.

Daha fazla bilgi için: <http://www.toki.gov.tr/en/index.html>

V. SOSYAL YARDIMLAR

1. Aylık Almak İçin Önşartlar, Gerekli Belgeler

- Sağlık yardımları yapılır, 60 günü hastalığın anlaşıldığı tarihten önceki 6 ay içinde olmak üzere toplam 120 gün hastalık sigortası primi ödemiş olmaları şarttır.
- Muayene ve tedavi için gerekli belgeler; Vizite kağıdı, Sağlık karnesi, Kimlik

2. Çocuk Yardımı

	Hesaplama	Tutar (TL)	
		Ocak-Haziran 2015	Temmuz-Aralık 2015
0-6 yaş	500 x Aylık katsayı	39,65 TL	41,54 TL
Diğer çocuklar	250 x Aylık katsayı	19,83 TL	20,77 TL

Daha fazla bilgi için: <https://www.vergiportali.com/KContent.aspx?id=509>

3. Emeklilik

- 18 yaş üzeri Türk vatandaşları ve
- yurtdışında çalıştığını (1 yıl işsizlik süresi dahil) belgelendirebilecek vatandaşlar emekliliğe hak kazanabilirler.
- Yurtdışında ödedikleri primler Türkiye'ye transfer edilebilir ve bu primler transfer zamanındaki kura bakılarak Yeni Türk Lirası olarak ödenir.
- Bayan eşler ise yurtdışında kaldıkları sürenin tamamı ya da bir kısmı boyunca SSK'ya, Bağ-kur'a ya da Emekli Sandığı'na primlerini yatırmış olmaları koşuluyla emekliliğe hak kazanabilirler.

• Emekliliğe hak kazanma şartları

Türkiye'ye Dönenlerin:

- Sosyal Güvenlik Kurumu'na başvurmaları,
- Ev hanımlarının Bağ-kur'a abone olmaları gerekir.
- Türkiye'ye dönüş yaptıktan sonraki iki yıl içerisinde primlerini yatırdıkları sosyal güvenlik kurumuna başvurmalıdırlar.

• Gerekli Belgeler

Son Defa Çalıştığı İşyerinin Bağlı Bulunduğu Sigorta İl Müdürlüğü'ne

- Tahsis Talep Dilekçesi
- Vukuatlı Nüfus Kayıt Örneği
- Beyan ve Taahhüt Belgesi
- Sigortalı Hesap Fişi
- İki Adet Fotoğraf

4. Yardıma Muhtaç İnsanlar

65 yaşını doldurmuş yaşlılar ile 18 yaşından büyük özürllüer ve kanunen bakmakla yükümlü olduğu 18 yaşını tamamlamamış özürllü yakını bulunan kimselere aylık bağlanmaktadır.

Gerekli Belgeler:

- başvuru formu,
- üç adet belgelik fotoğrafları,
- sağlık kurulu raporu,
- kontrol muayene taahhütnamesi ve nüfus cüzdanları

Dul-Yetim Aylığı

- Emekli iken vefat edenin geride kalan dul ve yetimleri ile görevde iken vefat eden ve hizmet süresi 10 yıl ve daha fazla olan iştirakçilerin eşine, kanunda belirtilen şartları taşıyan çocuklarına, anne ve babasına aylık bağlanmaktadır.
- Fiili hizmet süresi 5 yılı doldurduktan sonra vefat eden iştirakçilerin ölüm tarihinde 18 yaşını, orta öğretimde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapmakta ise 25 yaşını doldurmamış çocuklarına 15 yıl hizmet süresi üzerinden bu yaşları geçmemek üzere yetim aylığı bağlanmaktadır.

Daha fazla bilgi için: www.sgk.gov.tr

VI. EĞİTİM

1. Eğitim Sistemi ve Altyapı

Türkiye’de 2012-2013 öğretim yılında 4+4+4 eğitim sistemine başlamıştır. Bu sisteme göre okula başlama yaşı 5,5’a düşürülmüştür. Sistem uygulanmaya başladıktan sonra eğitimciler ve veliler tarafından yoğun eleştiriye maruz kalmıştır. Bu eleştiri ve şikayetleri dikkate alan Milli Eğitim Bakanlığı bu sistemi değiştireceklerini açıklamış fakat henüz yeni bir bilgi yayımlamamıştır.

2. Denklik Prosedürü

Denklik prosedürü yurtdışında kısmi ya da tam ortaöğretim almış olan kişiler için geçerlidir. Bu tür denklik talebi Milli Eğitim Bakanlığı ya da yurtdışındaki konsolosluklardan yapılabilir.

Denklik elde etmek için şu belgelere ihtiyaç vardır:

- Son iki yıl içerisinde öğrencinin yurtdışında okuduğuna dair bir belge ya da diploma.
- Liseler için son üç yıllık devamlılık kayıtları ya da diploma.
- Meslek liseleri için, yurtdışındaki meslek lisesinden alınan devamlılık kayıtları, diploma ya da meslek lisesinden önce devam edilen okula ait devamlılık kayıtları. Liseyi bitirenler için ise liseye gidildiğini gösteren bir belge ya da diploma.

İlkokul denklikleri ise ilkokul yönetimlerince belirlenmektedir.

Daha fazla bilgi için: www.meb.gov.tr

Fakülte mezunları, lisansüstü öğrenciler ve üniversite öğrencilerinin denklikleri aşağıdaki belgelerinin sunulmasıyla birlikte YÖK tarafından belirlenmektedir.

- Lise devamlılık kayıtlarının aslı ya da mezuniyet belgesi ya da onaylı fotokopisi.
- Yurtdışındaki konsolosluktan ya da Türkiye’deki Milli Eğitim Bakanlığı’ndan talep edilen lise denklik belgesinin aslı.
- Fakülte mezuniyet diplomasının aslı ya da lisansüstü veya halen üniversite okuduğuna ilişkin gerekli belgeler veya bu belgelerin yurtdışındaki Türk Elçilikleri’nce ya da noterce çevrilmiş Türkçe karşılıkları.
- Kimlik kartının fotokopisi
- Giriş ve çıkış tarihlerini gösteren sayfaları dahil pasaportun onaylı fotokopisi.
- Denklik talebinde bulunmanın nedenlerini belirten bir niyet mektubu.

- 26x35 ebadında bir zarf.

Denklik başvuru formları şu yerlerden elde edilebilir:

- Genel Evrak Birimi, YÖK Bilkent / Ankara ya da
- YÖK başkanlığı'na mektup yazılabilir. YÖK 06539 Bilkent / Ankara

Daha fazla bilgi için

Telefon: + 90.312.298.7142
Faks: + 90.312.266.5060
E-posta: denklik@yok.gov.tr
Adres: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı
06539 Bilkent / ANKARA

3. Yabancı Diplomaların Onaylanması

Denklik başvurusu şahsen ya da posta yolu ile Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'na yapılır. Diploma denklik başvurusunda bulunanlar, eksiksiz doldurulmuş başvuru formu ile birlikte, dilekçelerine aşağıdaki belgeleri eklemek zorundadır:

- Nüfus cüzdanı fotokopisi
- Bir önceki eğitim-öğretime ilişkin diploma ya da mezuniyet belgesinin aslı veya noter ya da Türk Dış Temsilcilikleri tarafından onaylı sureti,
- Denkliği talep edilen diploma ya da mezuniyet belgesinin aslı,
- Denkliği talep edilen diploma ya da mezuniyet belgesinin noter veya Türk Dış Temsilcilikleri tarafından onaylanmış tercümesi,
- Öğrenim süresi içinde alınmış olan tüm derslerin notlarını ve ders saatlerini gösteren not çizelgesi, Avrupa Birliğine üye ülkelerden alınan diplomalar için Diploma Eki aslı,
- Not çizelgesinin noter veya Türk yurtdışı temsilcilikleri tarafından onaylanmış tercümesi.

4. Öğrenim kredisi

Kredi ve Yurtlar Kurumu tarafından sağlanır. Sağlanan kredi 2014-2015 için 300 TL idi. Öğrenim kredisi borç olarak alınır, beyaz eşya fiyatına endeksli olarak ödenir. Ayrıca çeşitli özel kuruluşlar, şirketler ve belediyeler de öğrencilere burs sağlamaktadır.

VII. İRTİBAT NUMARALRI ve YARARLI LİNKLER

Almanya'daki Türk Konsolosluklarının ve Ataşeliklerinin İrtibat Bilgileri:

Berlin Adres: Tiergartenstr.19-21, 10785 Berlin Tel.: 0049/30/278 96 85-0 Faks: 0049/30/278 96 85-8 Web: www.calisma.de E- mail: berlinmus@csgb.gov.tr	Düsseldorf Adres: Graf-Adolf-Str. 80, 40210 Düsseldorf Tel.: 0049/211 35 94 69; 1795902 Faks: 0049/211 179 57 75 Email: dusseldorf@csgb.gov.tr	Essen Adres: Am Zehthof 55, 45307 Essen Tel.: 0049/201/793340 Faks: 0049/201/784779 E-mail: essen@csgb.gov.tr
Frankfurt Adres: Kennedyallee 115- 117, 60596 Frankfurt/Main Tel.: 0049/69/77 88 41 Santral: 0049/69/79500328 Faks: 0049/69/77 80 41 frankfurt@csgb.gov.tr	Hamburg Adres: Mittelweg 13, Stock 3, 20148 Hamburg Tel.: 0049/40/44809366 Faks: 0049/40/44809355 E- mail: hamburg@csgb.gov.tr	Hannover Adres: An der Christuskirche 3, 30167 Hannover Tel.: 0049/511/3632509 Faks: 0049/511/3008104 E-mail: hannover@csgb.gov.tr

Karlsruhe Adres: Rintheimerstr. 82, 76131, Karlsruhe Tel.: 0049/721/85 77 87 Faks: 0049/721/84719 E- mail: karlsruhe@csgb.gov.tr	Köln Adres: Luxemburger Str. 285, 50354 Hürth/Köln Tel.: 0049/2233/979690 Faks: 0049/2233/76732 E-mail: koln@csgb.gov.tr	Mainz Adres: An der Karlsschanze 7, 55131 Mainz Tel: 0049/6131/3294832/9826027 Faks: 0049/6131/4803365 E-mail: mainz@csgb.gov.tr
Münih Adres: Goethe Str. 5, Stock 3, 80336 München Tel.: 0049/89/55028848 Faks: 0049/89/55028849 E-mail: munih@csgb.gov.tr	Münster Adres: Lotharinger Str. 25- 27, 48147 Münster Tel.: 0049/251/28799200 Faks: 0049/251/28799201 E-mail: munster@csgb.gov.tr	Nürnberg Adres: Regensburgerstr 69, 90478 Nürnberg Tel.: 0049/911/26 01 66/409 95 36 Faks: 0049/911/409 92 93 E-mail: nurnberg@csgb.gov.tr

Ankara'daki Büyük Emlakçılar:

Ofis Emlak 3. Etap Meydanı 143. Sok. Tepe Blokları 17335 ada c 4/5 Blok, Daire:2 Eryaman Mh. - Etimesgut – ANKARA Tel: 312 282 18 48 http://www.ofisemlak.com.tr/	Demos Real Estate Address: Uğur Mumcu Caddesi, Kırçiçeği Sokak, 5/5 Gaziosmanpaşa Ankara Tel : (312) 437 40 00 Faks: (312) 437 40 74
Eskidji, Bahçelievler Address: Bahçelievler 3. Cadde 88/B Bahçelievler Ankara Tel : (312) 212 50 40 Faks: (312) 212 50 20	Gaye Real Estate Address: Uğur Mumcu'nun Sokağı, 72/2 Hakan Apt. Gaziosmanpaşa, Ankara 06700 Tel : (312) 446 15 79, 446 45 00 Faks: (312) 446 81 02

İstanbul'daki Büyük Emlakçılar:

RE/MAX PK 237 80220 Şişli 34361 İstanbul. Tel: +90 212 232 4820 Faks: +90 212 232 4827 info@remax.com.tr	Turyap Real Estate Address: Dulkadiroğulları Sokak, 4, Arnavutköy İstanbul 34345 Tel : (212) 257 13 33 Faks: (212) 212 257 40 international@turyap.com.tr	İSTANBUL EMLAK OFİSİ Bağdat Caddesi Konak Apt. No: 108/1 Feneryolu - Konak - İstanbul Tel: 0216 3369059 – 3467269 - 3614637– 3725285 Faks: 0216 349 06 00 feneryolu@istanbulemlak.com.tr
BİRLEŞMİŞ EMLAKÇILAR Adnan Kahveci Mah. Yavuz Sultan Selim Blv. Uyum Çarşısı No: 23 Kat: 3 No: 124 Beylikdüzü, İstanbul Tel: +90 212 855 21 61 Faks: +90 212 855 45 57 http://www.birlesmisemlakcilaras.com/	David & Carol Real Estate Agency Address: Çamlık Yolu, -10 Yavuz Apartmanı Etiler İstanbul Tel : (212) 287 37 54 - 287 26 32	Evren International Real Estate Agency Address: Küçükbebek Caddesi, 3 / 1 Bebek İstanbul 80810 Tel : (212) 257 71 84 - 25 Faks: (212) 265 71 60